

Н. Г. Печерова, канд. юрид. наук, докторантка
Національна академія наук України
Інститут держави і права імені В. М. Корещького
вул. Трьохсвятительська, 4, Київ, 01001, Україна
e-mail: mrs.pecherova@gmail.com

ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА АВТОРА НА СЛУЖБОВИЙ ТВІР В АВТОРСЬКОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Дана наукова стаття присвячена розгляду особливостей, що виникають у зв'язку з особистими немайновими правами автора на службовий твір за діючим законодавством нашої держави. Чому важливо освітити дане питання та приділити йому час? Тому, що важливо зрозуміти чи існує справедливий баланс між інтересами працівника або працівників чією творчою працею створюється службовий твір (у випадках співавторства) та інтересами роботодавця, у якого відповідні працівники працюють. Адже, хоча і особисті немайнові права автора, за діючим законодавством, не залежать від майнових прав проте, саме особисті немайнові права є тією основою на якій будуються майнові права. Так, без виникнення авторства у особи, що своєю творчою працею створила твір не виникають і всі інші права, в тому числі, і майнові.

Серед завдань даної роботи слід виділити наступні: питання співавторства на службовий твір в контексті оригінальності твору, охорона службового твору за наявності декількох співавторів, охорона оригінальної назви твору, оригінального персонажу твору, аналіз правомочностей роботодавця із доручення завершення незавершеного службового твору іншим працівником, внесення змін до завершеного службового твору, супроводження службового твору ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо.

Зауважимо, що також у свій час питанням дотичним до поставленої у даній роботі темі присвятили свої праці такі вчені як О. Штефан, А. Кирилюк та ін.

Проте, з аналізу діючих положень законодавства у даній сфері, на наш погляд, можна вести мову про існування певних суперечностей. Серед таких суперечностей суперечність п. 4 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 01 грудня 2022 року (далі – Закон) з ч. 1 ст. 429 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс), абзацу 1 ч. 1 ст. 11 Закону з ч. 1 ст. 429 Кодексу, ч. 1 ст. 14 Закону з ч. 1 ст. 429 Кодексу, ч. 4 ст. 11 Закону з ч. 3 ст. 14 Закону.

Розглянувши та проаналізувавши відповідні суперечності було запропоновано дві нові редакції статей, а саме ст. 429 Цивільного кодексу України шляхом виключення можливості закріплення за роботодавцем як-то юридичною, так і фізичною особою, у якої працює працівник особистих немайнових прав. Друга редакція стосується внесення змін до ч. 3 ст. 14 Закону на предмет того, що ті правомочності, якими наділяє законодавець роботодавця не мають означати перехід до нього відповідних особистих немайнових прав, а також те, що відповідні правомочності мають здійснюватися із дотриманням ч. 4 ст. 11 Закону.

Запропоновані редакції статей сформовані в результаті розгляду таких питань як оригінальність твору, збереження оригінальності твору при співавторстві, коли роботодавець покладає на іншого працівника обов'язок із завершення незавершеного твору, внесення змін до завершеного твору, супроводження такого твору ілюстраціями, коментарями, передмовами, післямовами тощо, а також розгляд таких питань як

презумпція авторства, реєстрація авторського права, охорона назви твору, оригінального персонажу твору.

Ключові слова: службовий твір, особисті немайнові права, правомочності роботодавця, співавторство, оригінальність твору, презумпція авторства.

Постановка проблеми. Як забезпечити справедливий баланс між інтересами роботодавця та автора – працівника, що створює службовий твір або авторів, що створюють службовий твір у співавторстві? Як захистити свій твір від спотворення та перекручування? Чи можна вести мову про можливість, надану законодавцем роботодавцю із доручення з завершення незавершеного службового твору по відношенню до всіх об'єктів авторського права? Чи не призведе це до спотворення твору? Це не повний перелік питань відповісти на які спробуємо розглянувши особливості особистих немайнових прав автора на службовий твір в авторському праві нашої держави. Очевидно, що деякі з них, зокрема викликані наявністю, на наш погляд, певних неузгодженостей в діючому законодавстві. Серед таких неузгодженостей неузгодженість п. 4 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 01 грудня 2022 року (далі – Закон) з ч. 1 ст. 429 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс), абзацу 1 ч. 1 ст. 11 Закону з ч. 1 ст. 429 Кодексу, ч. 1 ст. 14 Закону з ч. 1 ст. 429, ч. 4 ст. 11 Закону з ч. 3 ст. 14 Закону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Згідно зі ст. 41 Конституції України «кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності» [1].

Відповідно до ст. 54 Конституції України «громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом» [1].

Традиційно зміст права інтелектуальної власності полягає у виділенні особистих немайнових та майнових прав. Так, в Цивільному кодексі України в ст. 423 зазначається: «1. Особистими немайновими правами інтелектуальної власності є: 1) право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності; 2) право перешкоджати будь-якому посяганню на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності; 3) інші особисті немайнові права інтелектуальної власності, встановлені законом. 2. Особисті немайнові права інтелектуальної власності належать творцеві об'єкта права інтелектуальної власності. У випадках, передбачених законом, особисті немайнові права інтелектуальної власності можуть належати іншим особам. 3. Особисті немайнові права інтелектуальної власності не залежать від майнових прав інтелектуальної власності. 4. Особисті немайнові права інтелектуальної власності не можуть відчужуватися (передаватися), за винятками, встановленими законом» [2].

При цьому поставимо одразу питання щодо того, чи є особливості в існуванні та реалізації відповідних особистих немайнових прав творцем твору, якщо мова йде про службовий твір. Очевидно, що є.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 429 Кодексу зазначається, що «особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належить працівникові, який створив цей об'єкт. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати юридичній або фізичній особі, де або у якої працює працівник» [2].

Тобто, як ми можемо бачити зі змісту вищезазначеної ч. 1 ст. 429 Кодексу законодавцем передбачається можливість належності особистих немайнових прав не лише працівникові, а також юридичній або фізичній особі, де відповідний автор – працівник створює службовий твір.

При цьому виникає також питання, які з «окремих» особистих немайнових прав про які йде мова в ч. 1 ст. 429 Кодексу можуть належати юридичній або фізичній особі у якої працює працівник, оскільки фактично в ст. 423 Кодексу законодавець фактично виділяє три групи особистих немайнових прав. Так, до першої групи законодавець відносить особисті немайнові права, пов'язані із правом на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності. До другої групи відносить права, пов'язані з правом перешкоджати будь-якому посягання на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності. До третьої групи законодавець відносить інші особисті немайнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

Також, у зв'язку з передбаченою законодавцем можливістю з належності особистих немайнових прав при створенні службового твору виникає питання щодо договірному врегулювання, як для роботодавця, так і для особи (автора), осіб (авторів), які працюють над створенням відповідного об'єкту авторського права.

Зауважимо, що також у свій час питанням дотичним до поставленої у даній роботі темі присвятили свої праці такі вчені як О. Штефан, А. Кирилук та ін.

Таким чином, підсумовуючи та виходячи із зазначеного вище відзначимо, що дослідження та розгляд особливостей особистих немайнових прав автора на службовий твір за законодавством нашої держави є метою даної наукової статті. При цьому зазначимо, що хоча особисті немайнові права і не залежать від майнових прав, проте без виникнення, зокрема такого немайнового права як право вважатися творцем твору, автором твору важко уявити виникнення всіх інших прав. Тобто, фактично створення твору особою-автором та виникнення авторства у такої особи є тією основою, на якій вибудовуються всі інші особисті немайнові права автора, а відповідно і майнові.

Мета статті. Серед завдань, що ставляться у даній роботі виділяємо наступні: питання співавторства на службовий твір в контексті оригінальності твору, охорона службового твору за наявності декількох співавторів, охорона оригінальної назви твору, оригінального персонажу твору, аналіз правомочностей роботодавця із доручення завершення незавершеного службового твору іншим

працівником, внесення змін до завершеного службового твору, супроводження службового твору ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо.

Виклад основного матеріалу. Згідно зі ст. 11 Закону до особистих немайнових прав автора належать: «1. Особистими немайними правами автора є: 1) право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору, якщо це практично можливо; 2) право забороняти під час будь-якого використання твору згадування свого імені, якщо автор твору бажає залишитися анонімом; 3) право обирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору; 4) право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, у тому числі супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо, без згоди автора; 5) право надати назву твору або залишити його без назви; 6) право присвятити твір особі (особам), події або даті. Особисті немайнові права належать лише автору та не можуть бути передані (відчужені) іншим особам і не переходять у спадщину» [3].

Переходячи до аналізу ст. 14, що визначає авторське право на службовий твір, зазначимо: «1. Особисті немайнові авторські права на службовий твір належать працівникові, творчою працею якого створено такий твір. 2. Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем. Якщо майнові права на твір переходять до роботодавця, працівник, який є автором службового твору, має право на винагороду. Якщо посадові обов'язки працівника прямо передбачають створення службових творів відповідних видів, авторська винагорода за створення і використання таких творів, а також за перехід прав на них може бути включена до заробітної плати працівника відповідно до договору між працівником і роботодавцем. 3. Роботодавець може доручити іншій особі завершити незавершений службовий твір, вносити зміни у завершений службовий твір, супроводжувати службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачене трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір» [3].

Відповідно до п. 1 ст. 1 Закону «автором є фізична особа, яка своєю творчою діяльністю створила твір» [3].

Відповідно до п. 35 ст. 1 профільного Закону дається визначення оригінальності твору. Так, «оригінальність твору - ознака (критерій), що характеризує твір як результат власної інтелектуальної творчої діяльності автора та відображає творчі рішення, прийняті автором під час створення твору» [3].

У зв'язку з вищезазначеним, визначенням оригінальності твору постає питання щодо забезпечення збереження оригінальності твору при дорученні роботодавцем іншому працівникові завершити незавершений службовий твір, внесення змін до завершеного службового твору або, зокрема доповнення такого службового твору передмовами, післямовами, ілюстраціями та чи має попередньо проводитися, наприклад, якийсь аналіз та оцінка по внесенню

відповідних змін на предмет того, що вони не вплинуть на оригінальність вже створюваного твору.

Відповідно до п. 55 ст. 1 профільного Закону дається визначення службового твору. Так, згідно Закону службовим твором визначається «твір, створений працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом)» [3].

При цьому зауважимо, що згідно діючого профільного Закону об'єктами службового твору можуть бути як об'єкти авторського права, так і об'єкти суміжних прав. Проте, зауважимо, що в даній роботі розгляд поставленого у статті питання буде стосуватися поки що лише об'єктів авторського права.

Перелік таких об'єктів визначений ст. 6 діючого профільного Закону. До таких об'єктів, зокрема законодавець відносить: літературні твори, виступи, лекції, промови, музично-драматичні твори, театральні постановки, аудіовізуальні твори, твори образотворчого мистецтва, твори архітектури, містобудування, комп'ютерні програми тощо. Зазначимо при цьому, що перелік об'єктів авторського права наведеного у вищезазначеній статті не є вичерпним та може доповнюватися.

В той же час, відповідно п. 56 ст. 1 Закону «твором є оригінальне інтелектуальне творіння автора (співавторів) у сфері науки, літератури, мистецтва тощо, виражене в об'єктивній формі» [3].

У подальшому вбачається за доцільне розглянути питання оригінальності службового твору при створенні його співавторами адже згідно зазначеного вище визначення «твором є оригінальне інтелектуальне творіння автора (співавторів) у сфері науки, літератури, мистецтва тощо, виражене в об'єктивній формі» [3]. Тобто виникає питання чи буде збережена така оригінальність при виконанні службового твору двома або більше співавторами. Також зауважимо, що виходячи з положень діючого законодавства особа, якій роботодавець доручає завершити незавершений службовий твір, або внести зміни до вже завершеного службового твору, або супроводити вже створений службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами стає співавтором такого твору. Також є очевидним, що над службовим твором може працювати не лише один співавтор, а також і група співавторів.

Згідно зі ст. 5 Закону визначається зміст і суб'єкти авторського права. Так, відповідно ч. 1 даної статті «авторське право становлять особисті немайнові права автора і майнові права суб'єктів авторського права» [3]. Згідно ч. 2 «Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Суб'єктами майнових авторських прав можуть бути також інші фізичні і юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі правочину або закону» [3].

Згідно ч. 1 ст. 7 Закону «Охорона поширюється лише на форму вираження об'єктів авторського твору. Охороні підлягають усі оригінальні твори – оприлюднені та неоприлюднені, завершені та незавершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, а також способу вираження» [3].

Таким чином, виходячи із вищезазначеного визначення охороні будуть підлягати службові твори, за умови їх оригінальності і незалежно від їх жанру, обсягу, а також способу вираження. Тобто, незавершений службовий твір незалежно від того чи доручить роботодавець його дороблювати іншому

працівникові (співавтору) буде охоронятися відповідно до діючого законодавства за умови його оригінальності.

У свою чергу, за вищезазначеної умови та частина твору, що буде дороблюватися іншим працівником (співавтором) буде також охоронятися.

Тобто, відповідно до діючого законодавства якщо службовий твір буде виконуватися, наприклад, двома співавторами і роботодавець доручить іншому працівникові завершити незавершений службовий твір, то кожна частина такого службового твору, що буде виконуватися кожним із співавторів буде охоронятися.

Проте в той же час, говорячи про нероздільне співавторство (співавторство традиційно поділяють на роздільне та нероздільне) дотримання оригінальності твору є вкрай важливим, оскільки дотримання оригінальності твору на пряму пов'язане з його охороною.

При цьому відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 13 Закону: «жоден із співавторів не має права без достатніх підстав відмовити іншим співавторам у наданні дозволу на опублікування, на переробку такого твору» [3], але при цьому такий твір має становити одне нерозривне ціле та інше не має бути передбачене договором або Законом.

Згідно з ч. 3 ст. 9 Закону «Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація авторського права чи будь-яке інше його спеціальне оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей» [3], тобто, у разі виконання службового твору, наприклад, двома співавторами, у випадку доручення роботодавцем завершення виконання твору іншим працівником, кожен з працівників, що вніс свій творчий внесок у створення того чи іншого твору буде вважатися автором твору і відповідне авторство не вимагає його обов'язкової реєстрації.

Проте при цьому питання реєстрації, що на перший погляд може здатися простим, насправді містить у собі певну проблематику. Адже з однієї сторони законодавець надає таку можливість авторам згідно з ч. 5 ст. 9 Закону: «суб'єкт авторського права для засвідчення належних йому особистих немайнових прав та/або майнових прав на твір (оприлюднений чи неоприлюднений), факту і дати його опублікування, набуття майнових прав на твір на підставі договору або закону може зареєструвати своє авторське право на твір у відповідному державному реєстрі. Кожна із сторін укладеного договору, що стосується майнових прав на твір, має право зареєструвати договір у відповідному державному реєстрі» [3] та з іншої сторони не передбачає ніяких обмежень для реєстрації авторства на службовий твір. При цьому згідно положень діючого законодавства за роботодавцем зберігається можливість, серед іншого, із доручення завершення незавершеного службового твору, внесення змін до завершеного службового твору, супроводження службового твору передмовами, післямовами, ілюстраціями тощо.

На наш погляд, факт реєстрації автором службового твору своїх особистих немайнових прав не суперечить вищезазначеним можливостям роботодавця, наданих законодавцем, оскільки особисті немайнові авторські права на службовий твір будуть підлягати реєстрації в обсязі, який виконав саме той автор, який має намір зареєструвати свої особисті немайнові права.

У зв'язку з зазначеним вище, постає питання щодо зручності такої реєстрації для самого автора, якщо створення відповідних службових творів передбачено його функціональними обов'язками.

В той же час, на наш погляд, вбачається за доцільне вести мову про реєстрацію службового твору у тих випадках, коли створюється оригінальний персонаж твору і який може використовуватися як окремий твір чи така частина твору, як оригінальна назва твору, що також може використовуватися самостійно.

Адже, відповідно до ч. 2 ст. 7 Закону: «частина твору, яка може використовуватися самостійно, зокрема оригінальна назва твору, оригінальний персонаж твору, у разі її використання окремо від твору, у складі якого вона створена, розглядається як твір та охороняється відповідно до цього Закону» [3].

Таким чином, постає питання щодо узгодженості положень ч. 2 ст. 7 Закону з тим, що роботодавець згідно діючого законодавства може доручити доробити твір іншому працівникові.

Розглянувши вищезазначене перейдемо до більш детального розгляду неузгодженостей в діючих статтях чинного законодавства з поставленого у даній роботі питання.

Висновки і пропозиції. Так, відповідно до ч. 4 ст. 11 Закону зазначається, що особистими немайновими правами автора, серед іншого є «право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, у тому числі супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора» [3]. При цьому, виходячи із положень ч. 1 ст. 429 Кодексу окремі особисті немайнові права автора можуть належати юридичній або фізичній особі, у якої працює працівник.

Аналізуючи співвідношення відповідних положень вважаємо, що норма профільного Закону має уточнююче значення по відношенню до ч. 1 ст. 429 Кодексу і відповідно особисті немайнові права автора, що можуть належати юридичній або фізичній особі, у якої працює працівник мають бути дотримані в частині збереження цілісності твору, відсутності перекручення твору, його спотворення та зміни.

До того ж, враховуючи вже зазначене вище положення ч. 1 ст. 429 Кодексу, увагу привертає також положення абзацу 1 ч. 1 ст. 11 Закону «особисті немайнові права належать лише автору та не можуть бути передані (відчужені) іншим особам і не переходять у спадщину» [3]. При цьому згідно ч. 1 ст. 14 Закону «особисті немайнові авторські права на службовий твір належать працівникові, творчою працею якої створено твір» [3].

Сама ж стаття 14 Закону містить протиріччя в частині узгодженості ч. 1, яка була зазначена вище з ч. 3 «роботодавець має право доручити іншій особі завершити незавершений службовий твір, вносити зміни у завершений службовий твір, супроводжувати службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір» [3], виходячи з положень зазначеної вище ч. 4 ст. 11 Закону.

Виходячи із вищевикладеного для уникнення різночитання відповідних положень пропонується викласти ч. 1 ст. 429 Кодексу у наступній редакції: «особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у

зв'язку з виконанням трудового договору, належить працівникові, який створив цей об'єкт» з виключенням можливості із належності особистих немайнових прав юридичній або фізичній особі, у якій працює працівник. При цьому виходимо з того, що автором є працівник, який створив твір, який вклав свою творчу працю у створення твору. При цьому зазначимо, що а ні юридична, а ні фізична особа, у якій працює працівник автором не є, а особисті немайнові права автора нерозривно пов'язані з особою творця. Тобто, за відсутності автора твору, відсутнє і авторство. До того ж виходячи з ч. 2 ст. 9 Закону: «за відсутності доказів іншого, автором твору вважається фізична особа, ім'я якої, як автора, зазначено у оригіналі або копії твору (презумпція авторства)» [3]. Тобто, а ні сама юридична особа, а ні фізична особа, у якій працює працівник, виходячи, з вищевикладеної презумпції авторства не зазначається як автор на оригіналі твору та його примірниках, а зазначається працівник, що створив відповідний твір, або працівники, що також його створили.

До того ж згідно положень чинного законодавства, особисті немайнові права не є обмеженими у часі і відповідно, надаючи роботодавцю можливість із володіння такими особистими немайновими правами можна поставити автора у невідгідне положення. При цьому, не можна повністю не погодитися з ч. 3 ст. 14 Закону, але при цьому вважається за необхідне зауважити, що дана частина відповідної статті має бути конкретизована щодо того, що відповідні правомочності роботодавця не є переходом особистих немайнових прав до нього, а також здійснення відповідних правомочностей має бути реалізоване із дотриманням ч. 4 ст. 11 Закону.

Таким чином, ч. 3 ст. 14 Закону пропонується викласти у наступній редакції: «роботодавець має право доручити іншій особі завершити незавершений службовий твір, вносити зміни у завершений службовий твір, супроводжувати службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір. При цьому здійснення відповідних правомочностей роботодавцем не є переходом до нього особистих немайнових прав автора на службовий твір. Правомочності роботодавця мають бути здійснені із дотриманням ч. 4 ст. 11 Закону».

До перспектив проведення подальших досліджень віднесемо аналіз та дослідження особливостей зі здійснення та реалізації особистих немайнових прав на окремі об'єкти авторського права визначені діючим законодавством нашої держави. Адже, провівши відповідну роботу з вищезазначеного аналізу можна вести мову про особливості укладання трудових договорів (контрактів) з працівником у тій чи іншій сфері, де відповідні об'єкти створюються.

Список використаної літератури

1. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>

References

1. Constitution of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
2. Civil Code of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> [in Ukrainian].
3. On Copyright and Related Rights: Law of Ukraine. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла 15.04.2024 р.

N. H. Pecherova, Candidate of Juridical Sciences, Doctoral Student
National Academy of Sciences of Ukraine
V. M. Koretsky Institute of State and Law
4 Triokhsviatytska St, Kyiv, 01001, Ukraine
e-mail: mrs.pecherova@gmail.com

PERSONAL NON-PROPERTY RIGHTS OF THE AUTHOR TO THE OFFICIAL WORK IN THE COPYRIGHT LAW OF UKRAINE

Summary

This scientific article is devoted to the consideration of peculiarities arising in connection with the personal non-property rights of the author to the official work according to the current legislation of our country. Why is it important to clarify this issue and devote time to it? Because it is important to understand whether there is a fair balance between the interests of the employee or employees whose creative work creates the official work (in cases of co-authorship) and the interests of the employer for whom the relevant employees work. After all, although personal non-property rights of the author, according to the current legislation, do not depend on property rights, however, it is personal non-property rights that are the basis on which property rights are built. Thus, without the emergence of authorship, the person who created the work with his creative work does not have all other rights, including property rights.

From the analysis of the current provisions of the legislation in this area, in our opinion, it is possible to talk about the existence of certain contradictions. Among such contradictions, the contradiction of Clause 4, Part 1 of Art. 11 of the Law of Ukraine «On Copyright and Related Rights» dated December 1, 2022 (hereinafter referred to as the Law) from Part 1 of Art. 429 of the Civil Code of Ukraine (hereinafter - the Code), paragraph 1 of part 1 of Article 11 of the Law from Part 1 of Art. 429 of the Code, Part 1 of Art. 14 of the Law from Part 1 of Art. 429 of the Code, Part 4 of Art. 11 of the Law with Part 3 of Article 14 of the Law.

After considering and analyzing the relevant contradictions, two new versions of the articles were proposed, namely Art. 429 of the Civil Code of Ukraine by excluding the possibility of attaching personal non-property rights to the employer as both a legal entity and an individual for whom the employee works. The second edition concerns the introduction of changes to Part 3 of Art. 14 of the Law on the subject of the fact that the powers granted by the legislator to the employer should not mean the transfer to him of the corresponding personal non-property rights, and also that the corresponding powers should be exercised in compliance with Part 4 of Art. 11 of the Law.

The proposed editions of the articles were formed as a result of consideration of such issues as the originality of the work, preservation of the originality of the work in case of co-authorship, when the employer entrusts another employee with the responsibility of completing

an unfinished work, making changes to a completed work, accompanying such a work with illustrations, comments, prefaces, afterwords, etc., as well as consideration of such issues as presumption of authorship, copyright registration, protection of the title of the work, the original character of the work.

Keywords: official work, personal non-property rights, authority of the employer, co-authorship, originality of the work, presumption of authorship.